

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

-

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

Jätelain kokonaisuutta ajatellen toiseen lukuun ehdotetut muutokset ovat, kuljetusjärjestelmäratkaisu ja kuntien ja tuottajien yhteistyövelvoite huomioiden, perusteltuja. Näkemyksemme mukaan 15 §:ään ehdotetut erilliskeräysvelvoiterajat ovat tarpeellisia jätedirektiivin edellyttämien velvoitteiden täyttämisen sekä jätehuollon kehittämisen kannalta. Esitämme muutamia huomioita ehdotetuista muutoksista alla.

15 § Jätteiden erilliskeräysvelvollisuus

Voimassa olevan jätelain jätteiden erilläänpitovelvollisuus muutettaisiin erilliskeräysvelvollisuudeksi. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin lähtökohtaisesta velvollisuudesta kerätä erillään uudelleenkäytön valmisteluun, kierrätykseen tai muuhun hyödyntämiseen soveltuvat jätteet. Lisäksi säännöksessä määritellään erilliskeräysvelvollisuudesta poikkeamisen edellytykset sekä annetaan asetuksenantovaltuus säätää tarkemmin mm. erilliskeräysvelvoiterajoista.

Pidämme 15 §:ssä esitettyjä edellytyksiä paikalliseen poikkeamiseen erittäin tärkeinä toimivan ja tehokkaan jätehuollon turvaamisen kannalta. Mahdollisuus perusteltuun, paikalliseen velvoitteista poikkeamiseen on olennaista sisällyttää pykälään, sillä sen avulla voidaan säätää asetuksen tasosta poikkeavia velvoiterajoja ottaen huomioon paikalliset ja alueelliset olosuhteet sekä kohtuullisuuden vaatimus.

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

Mielestämme lukuun 5 ehdotetut muutokset ovat välttämättömiä kuntavastuullisen jätehuollon kokonaisuuden ja jätteen kuljetusjärjestelmän kehittämiseksi, kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi sekä eri tahojen roolien selkeyttämiseksi. Kiinteiden jätteiden kuljetusjärjestelmäkysymyksen ratkaisu esitetyllä tavalla vähentäisi merkittävästi, kiristyvien erilliskeräysvelvoitteiden myötä, kasvavista kuljetussuoritteista aiheutuvia haitallisia vaikutuksia ympäristöön sekä poistaisi kiinteiden jätteiden osalta kuljetusjärjestelmiä koskevaan päätöksentekoon liittyvän hallinnollisen taakan sekä kunnissa että tuomioistuimissa. Tällä olisi tervehdyttävä vaikutus jätehuoltoalan kehittämiseen kokonaisuutena osana kiertotaloutta. Avaamme alla tarkemmin huomioitamme 5 luvun pykäliin ehdotetuista muutoksista.

32 § Kunnan velvollisuus järjestää jätehuolto

Tarkennus kotitalouden pienimuotoisen itse tehtävän rakennus- ja purkutoiminnan jätteen kirjauksen osalta selventää nykyistä tilannetta ja on tervetullut. Näin kyseisen toiminnan jätteelle saadaan kuntien vastaanottoverkoston kautta laaja ja kattava palveluverkosto.

35 § Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestäminen

Kiitämme jätelain 35 §:ään ehdotetuista kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisen muutoksista, joiden avulla, yhdessä 37 §:ään ehdotetun muutoksen kanssa, poistettaisiin kunnan mahdollisuus ottaa käyttöön kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus kiinteiden jätteiden kiinteistöittäisessä kuljetuksessa.

Ehdotettu kuljetusjärjestelmä uudistus, jossa kiinteiden jätteiden osalta luovutaan kokonaan kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta, on merkittävä askel kohti jätehuollon kehittämistä kokonaisuutena. Tämä edesauttaa yhteisten kierrätystavoitteiden saavuttamista. Voimassa olevan jätelain mahdollistama jätteenkuljetusten kaksoisjärjestelmä on tunnistettu kunnallisen jätehuoltojärjestelmän kiperimmäksi ongelmaksi. Kaksoisjärjestelmään kytkeytyvä kuljetusten järjestämisen epäyhtenäisyys on puolestaan vaikeuttanut olennaisesti jätelain muutoksen valmistelun yhteydessä toteutetuissa selvityksissäkin tunnistetusti kierrätystavoitteisiin pääsemistä sekä aiheuttanut kohtuutonta hallinnollista kuormaa jätehuoltoviranomaisille, kunnille sekä tuomioistuimille.

Pidämme erittäin tärkeänä, että kunnalle tulee nykyiseen tapaan säätää ensisijainen oikeus tarjota tuottajien keräystä täydentävää keräystä. Tällöin kunnille jää vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa asetuksen erilliskeräysvelvoite rajan ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen erilliskeräysratkaisuja, kuten esimerkiksi tiettyjen alueiden monilokerokeräyksestä tai yhteiskeräyksestä ("korttelikeräys") määrääminen jätehuoltomääräyksillä.

Katsomme, että jätteenkuljetusten kaksoisjärjestelmästä luopuminen on välttämätön edellytys, jotta pystymme kehittämään jätehuoltoa asukkaiden ja yhteiskunnan parhaaksi. Tämä vaikuttaa myös positiivisesti yhdyskuntajätehuollon kierrätystavoitteisiin pääsemisessä.

Korostamme, että kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen ei miltään osin vähennä tai kavenna alan yksityisten yritysten liiketoimintaa – päinvastoin, kuntaurakoiden kilpailuttaminen tarjoaa lisää vakaita työmahdollisuuksia niin uusille kuin jätealalla jo toimiville yrityksille. Julkisen hankinnan kautta kuljetusmarkkinoita pystytään tervehdyttämään ja kehittämään aikaansaamalla luonnollista kilpailua, mikä puolestaan varmistaa, että kotitalouksien maksamat hinnat välttämättömyyspalvelusta pysyvät kohtuullisina ja tasapuolisina eri puolilla Suomea asuville. Kuntatoimijan tavoitteena on järjestää jätehuoltopalvelut mahdollisimman kattavasti ja kustannuksia minimoiden omakustannushintaan, kun taas yksityisen yrityksen tavoitteena on voiton maksimointi.

Näkemyksemme mukaan kuntavastuullisen jätehuollon ulkopuolella olevien toimintojen ja kiinteistöjen jätteenkuljetusten määrä tulee kasvamaan uusien hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoimintaan kohdistuvien erilliskeräysvelvoitteiden myötä. Uudet hallituksen esitysluonnoksessa esitetyt jätelain velvoitteet synnyttäisivätkin kokonaisuutena paljon uusia työpaikkoja ja työmahdollisuuksia yksityisille yrityksille erilliskeräysvelvoitteiden lisääntyessä merkittävästi sekä kuntavastuullisessa jätehuollossa että sen ulkopuolelle lukeutuvissa toiminnoissa.

Mielestämme pykälän perusteluissa avatut siirtymäajat olisivat tarpeellisia ja perusteltuja, sillä sekä kunnille että yrityksille on hyvä turvata riittävästi aikaa muutoksiin valmistautumiseen. Näkemyksemme mukaan on hyvä, että erilliskerättävien jätteiden kuljetuksia koskeva kahden vuoden siirtymäaika olisi yhdenmukainen ehdotettujen kiinteistöittäistä erilliskeräystä koskevien siirtymäaikojen kanssa ja sekajätteiden osalta jätettäisiin viiden vuoden siirtymäaika.

36 § Kunnan järjestämä jätteenkuljetus

Jätteenkuljetusten urakoiden kilpailuttamista koskevaa sääntelyä ehdotetaan tarkennettavaksi selvästi nykyisestä, tavoitteena parantaa erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia saada kuljetusurakoita. Pidämme ehdotetun säännöksen tavoitteita erittäin kannatettavina.

37 § Kiinteistön haltijan järjestämä saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus

Näkemyksemme mukaan myös saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus tulisi säätää kunnan järjestämisvastuulle. Näin ollen jätelain 37 § voitaisiin poistaa tarpeettomana, mikä selkeyttäisi edelleen vastuunjaon sääntelyä, poistaisi tulkinnanvaraiset kuljetusjärjestelmäpäätökset ja olisi ennen kaikkea perusteltua ympäristöterveyden kannalta.

Asiakkaiden erityiset tarpeet tyhjennysten ajankohdalle tai muille palvelun erityispiirteille voidaan hyvin toteuttaa kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa.

Kunnan järjestämässä lietteenkuljetuksessa, jo saatujen kokemusten perusteella, kaikki asuin- ja vapaa-ajankiinteistöillä syntyvä liete saadaan systemaattisesti asianmukaiseen käsittelyyn ja lietteen epäasianmukaisesta käsittelystä aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset pienenevät.

Mikäli kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus päätetään kuitenkin säilyttää, katsomme edellä kuvastusti perustellen, että jätelain 13 §:n 1 ja 2 momentin mukaisten ympäristön- ja terveysuojelun vaatimusten täyttäminen on olennainen osa kokonaisuutta. Jätelain 13 §:ssä säädetty tulee jo nykyisen sääntelyn nojalla huomioida jätehuollosta mahdollisesti ympäristölle tai terveydelle aiheutuvien riskien, kuten ympäristön pilaantumisen, minimoinnissa. Onkin perusteltua korostaa säännöksen merkitystä myös saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetustoimintaan kohdistuvana säännöksenä 37 §:n yhteydessä, jotta varmistetaan eri toimijoiden ymmärrys ympäristönsuojelun korkean tason vaatimuksesta. Katsomme, että tämä ei kuitenkaan edellytä 37 §:ssä säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten muuttamista.

Mikäli kaksoisjärjestelmä päätettäisiin säilyttää, tulisi nykyiset kriteerit pitää voimassa, sillä niiden osalta on jo olemassa runsaasti lainsäädännön soveltamista ohjaavaa oikeuskäytäntöä. Kriteerien laajan uudistamisen myötä oikeudenkäyntien määrä tulisi mitä todennäköisimmin lisääntymään, mikä aiheuttaisi tarpeetonta hallinnollista taakkaa sekä kunnissa että tuomioistuimissa. Mikäli 37 §:n edellytyksiä edellä kuvastusta huolimatta muutetaan, katsomme tarpeelliseksi todeta sen, ettei 37 §:n muutos edellytä kunnan järjestämän saostus- ja umpisäiliölietteitä koskevan jätteenkuljetuspäätöksen tarkastelua missään muodossa.

41 § Jätteen luovuttaminen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai alueelliseen vastaanottoaikaan

Ehdotetun 41.3 §:n mukaan kiinteistön haltija voisi järjestää erilliskerätyn pakkausjätteen kuljetuksen, jos kiinteistö ei kuuluisi 15 §:n 3 momentin nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tarkoitettujen erilliskeräysvelvoitteiden tai kunnan jätehuoltomääräyksissä (91§) nimenomaisesti määriteltyjen pakkausjätteen kiinteistöittäistä erilliskeräystä koskevien velvoitealojen piiriin.

Katsomme, että ehdotetussa muodossa 41.3 § johtaa vastuunjaon hajautumiseen lakimuutoksen tavoitteiden vastaisesti. Säännös mahdollistaisi sen, että alle 5 huoneiston kiinteistöille voisi tarjota palveluita samaan aikaan sekä kunnan jätelaitos että yksityinen palveluntarjoaja. Tällainen tilanne johtaisi järjestelmän logistisen kokonaisuuden hajoamiseen ja jätteenkuljetusten lisääntymiseen pientaloalueilla, mikä lisäisi kuljetusten haitallisia ympäristövaikutuksia sekä vaikuttaisi kielteisesti asuinalueiden turvallisuuteen. Nykyisessä tilanteessa, jossa jokaisen kotitalouden jätteiden lajittelupanos on tärkeä, ei kunnallekaan tulisi asetta keinotekoisia esteitä keräyksen järjestämiseen, mikäli se on tarkoituksenmukaista toteuttaa. Osa kunnista on jo sisällyttänyt jätehuoltomääräyksiinsä myös vapaaehtoista kiinteistöittäistä keräystä koskevia määräyksiä, ja ovat kehittäneet ja/tai kehittämässä näitä kiinteistöjä koskevia palveluita. Meillä Rosk'n Rollissa on erittäin positiivisia kokemuksia vapaaehtoisesta pakkausjätteiden keräyksestä pienikiinteistöiltä, myös yksittäisiltä omakotitaloilta ja muutamien omakotitalojen vapaaehtoisilta yhteenliittymiltä, kimpoilta. Esim. mainitut kimpat toimivat hyvin ja kunnan järjestämänä mm. vapaaehtoisen keräyksen kustannukset voidaan jakaa suoraan kiinteistöjen omille jätehuollon laskuille. Keräys on mahdollista toteuttaa taloudellisesti tehokkaasti ja ympäristön kannalta kestäväällä tavalla osana muuta kunnallista keräystä.

Asetuksen tai jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteita täydentävän kunnan keräyksen mahdollisuus tulisikin turvata nykyisellä tapaa asuin- ja kiinteistöjen kiinteistöittäisessä pakkausjätteiden keräyksessä. Tämä mahdollistaa myös uusien keräysmuotojen ja palvelujen kehittämisen laajempinakin alueellisina kokonaisuuksina. Näistä mainittakoon mm. alueellamme voimakkaasti

kasvanut ja tasapuolisesti samoin ehdoin tuotettu vapaaehtoisuuteen perustuva monilokeropalvelu. Uutena pienkiinteistöjen mielenkiintoisena ja tehokkaana keräysmuotona pienkiinteistöjen pakkausjätteen keräyksessä on viime aikoina kehitetty ns. korttelikeräystä. Korttelikeräyksen järjestämisessä kunnat tai kuntien jäteyhtiöt voivat kehittää alueen jätehuoltoa yhdessä kuntien kaavoitustoiminnan kanssa, mikä antaa hyvät lähtökohdat korttelikeräyksen kehittämiseen ja hallintaan.

Tämän vuoksi ehdotamme säännöksen perustelutekstistä poistettavaksi seuraavaa kohtaa: ”tai kunnan jätehuoltomääräyksissä nimenomaisesti määriteltyjen pakkausjätteen kiinteistöittäistä erilliskeräystä koskevien velvoite-eräjen piiriin”. Sen sijaan säännöksen perusteluissa tulisi tarkentaa, että kaikki kunnan jätehuoltomääräyksissä määritelty erilliskeräys, myös vapaaehtoisuuteen perustuva, kuuluu kunnan huolehtimisvastuulle. Ehdotamme perustelua muutettavaksi seuraavasti: ”tai kunnan 91 §:n nojalla antamissaan jätehuoltomääräyksissä määrittelemän pakkausjätteen kiinteistöittäisen erilliskeräyksen piiriin”. Tällöin säännös edellyttäisi, että kunnan tulisi selkeästi määritellä myös mahdollinen vapaaehtoinen keräys ja sen ehdot jätehuoltomääräyksissään.

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

Näkemyksemme mukaan kuntien ja pakkausten tuottajien yhteistoiminta pakkausjätteen erilliskeräyksessä on todettu hyväksi toimintatavaksi, joka olisi syytä vakiinnuttaa valtakunnalliseksi tavaksi toimia varsinkin kierrätystavoitteisiin pääsemisen näkökulmasta. Pakkausjätteen kerääminen tiiviissä yhteistyössä tuottajien kanssa palvelee niin tuottajien, kuntien kuin asukkaidenkin etuja. Lausumme alla yksityiskohtaisemmin 6 ja 7 lukujen yksittäisten pykälien muutosehdotuksista.

49 a § Kunnan ja pakkausten tuottajan yhteistoiminta pakkausjätteen erilliskeräyksessä

Näkemyksemme mukaan kuntien ja pakkausten tuottajien yhteistoiminnan kehittäminen pakkausjätteen erilliskeräyksessä on olennaista kierrätystavoitteiden saavuttamisen kannalta. Yhteistoimintavelvoite mahdollistaa nykyisen pakkausjätteen kiinteistöittäisen erilliskeräyksen toimintamallin, jonka mukaisesti kunta jo monin paikoin järjestää pakkausten keräyksen asuinkiinteistöltä, laajentamisen koko Suomeen ja sen edelleen kehittämisen. Kokemuksemme perusteella on erityisen tärkeää ja myös asiakkaiden kannalta ehdottoman tarpeellista, että kunta ja kiinteistö voivat yhdessä suunnitella kunkin kiinteistön jätehuollon kokonaisuutena – useimmiten kiinteistökeräyksen pakkausjätekeräyksen laajentuessa osa kiinteistön sekajäteastioista muutetaan pakkausjätteenkeräykseen. Näin kiinteistön jätehuollon suunnittelu ja sen käytäntöön vieminen on nopeaa, helppoa ja tehokasta. Samalla kertaan voidaan varmistaa, että kiinteistön koko jätehuolto voidaan järjestää tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti sekä jätehuollon toimintaa ja sujuvuutta voidaan seurata ja tarvittaessa muuttaa vastaamaan tarvetta.

Pakkausjätteen keräämisen toteuttaminen tiiviissä yhteistyössä tuottajien kanssa mahdollistaa paremman jätteen keräämisen kokonaissuunnittelun ja tehokkaamman logistiikan hyödyntämisen, joka palvelee niin tuottajien, kuntien, asiakkaiden kuin yhteiskunnankin etuja. Kun kunnat järjestävät seka- ja biojätteen lisäksi pakkausjätteen keräyksen, on mahdollista järjestää pakkausten lisäksi muiden samaa materiaalia olevien tuotteiden yhteiskeräys (esimerkiksi muovipakkausten ja muiden muovien keräys sekä metallipakkausten ja kotitalouksien muun pienmetallin yhteiskeräys). Myös muut keräysmallit, kuten monilokerokeräys tai yhteiskeräys

etenkin pientaloalueilta, ja kierrätykseen ohjaaminen kannustavalla jätetaksalla edellyttävät sitä, että kunnat järjestävät pakkausjätteiden keräyksen kiinteistöillä. Suomessa on viime vuosina kuntien jäteyhtiöiden toimesta kehitetty voimakkaasti mm. monilokerokeräystä. Esim. Itä- ja Länsi-Uudenmaan kuntien alueella on tarjolla pienkiinteistöille vapaaehtoisuuteen perustuva monilokerokeräys, jolla saavutetaan parhaimmillaan yli 70 %:n materiaalihyötykäyttö. Keräys on oleellinen osa kuntien täydentävää keräystä, jossa suuremmille kiinteistöille kunta on järjestänyt kiinteistökohtaisen pakkausjätteiden erilliskeräyksen. Oleellista asumisen jätehuollon hallinnan ja järjestämisen kannalta on, että kunta vastuullisena toimijana voi tarjota tuottajien järjestämän aluekeräyksen rinnalla eri kokoisille, myös pienille asuinkiinteistöille, monipuoliset jätehuoltopalvelut ”yhden luukun periaatteella”. Huolimatta laajoista palveluvaihtoehdoista, kunnalle jää toimijana laaja koordinointimahdollisuus ja vastuu, mikä edesauttaa kierrätystavoitteiden saavuttamista ja kokonaisuuden hallintaa.

Suomen yhdyskuntajätehuollon kehittämistä on laajasti haitannut pirstaleisuus. Jotta tavoitteisiin on mahdollista päästä ja asumisen jätehuollon järjestämisvastuut hallita, pidämme tärkeänä, että kuntien mahdollisuus järjestää asukkaiden vapaaehtoisuuteen perustuvaa täydentävää keräystä turvataan myös jatkossa.

Uskomme, että jatkossa keräystavoitteiden saavuttamista on paitsi erittäin tehokasta jopa välttämätöntä ohjata jätetaksan taloudellisella ohjauksella. Kunnan hoitaessa pakkausjätteiden kiinteistökohtaista keräystä tämä erittäin monipuolinen ohjausinstrumentti voidaan hyödyntää.

Lisäksi on huomioitava, että jotta yhdyskuntajätteen osalta päästään sille asetettuihin kierrätystavoitteisiin, ei riitä, että pakkausjätteiden materiaalikohtaiset kierrätystavoitteet saavutetaan. Kuntien toteuttama pakkausjätteiden, ja toivottavasti jatkossa entistä laajempi pakkausjätteiden kanssa samasta materiaalista valmistettujen tuotteiden yhteiskeräys, mahdollistaa sekä ympäristön että myös asukkaiden kannalta parhaan lopputuloksen.

Kuntien ja tuottajien toimiessa lakisääteisessä yhteistyössä pakkausjätteiden keräämisessä, tilanne on myös asukkaiden kannalta merkittävästi parempi, sillä asukas saa kaikki jätehuollon palvelut yhdeltä toimijalta, kunnan jätelaitokselta. Kunnan toteuttaessa pakkausjätteen kiinteistökeräyksen, mahdollistetaan kunnalle myös jätehuollon kokonaisuuden tehokkaampi ohjaaminen ja seuraaminen, mikä ei onnistu mallissa, jossa kunta ja tuottajat keräävät kumpikin omalle vastuulleen kuuluvat jätelajit. Tehokas logistiikka optimoi kuljetusmäärät- ja reitit, mikä vähentää kuljetusten aiheuttamia päästöjä. Lakisääteisen yhteistyön malli mahdollistaa kokonaisvaltaisen neuvonnan ja palveluntarjonnan kiinteistöille: asukkaat voisivat olla kaikissa jätehuoltoon liittyvissä asioissa jatkossa yhteydessä kunnalliseen jäteyhtiöön, joka hoitaisi keskitetysti palvelut ja räättäisi niitä sopiviksi kiinteistön kokonaisuuden sekä erilliskeräykseen kohdistuvat velvoitteet ja mahdollisuudet huomioon ottaen.

Lisäksi katsomme, että ehdotuksen mukainen malli varmistaa, että tuottajilta saatava korvaus päättyy sellaisenaan alentamaan asukkaiden suorittamia, pakkausjätteiden tyhjennyksistä aiheutuvia maksuja. Nykyisen jätteenkuljetusten kaksoisjärjestelmän jatkuessa olisi mahdotonta varmistaa, että korvaukset todella käytettäisiin siten, että niistä olisi hyötyä asukkaille.

49 b § Kunnille maksettavista korvauksista sopiminen ja pakkausten tuottajan kustannusvastuu

Toteamme, että ehdotetut, kuntien ja tuottajien yhteistoimintaa koskevat säännökset ovat perusteltuja. Yhteistoiminta, jossa tuottajien korvauksista sovitaan valtakunnallisilla sopimuksille, varmistaa korvaustenpäättymisen läpinäkyvästi asukkaiden hyödyksi.

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

78 § Kunnan jätemaksu

Katsomme, että pykälän muuttaminen toimii kokonaisuuden näkökulmasta hyvin, mikäli myös pakkausjätteiden lakisääteinen yhteistyö kuntien ja tuottajien kesken toteutuu ehdotetulla tavalla ja mikäli jätteenkuljetusjärjestelmään kohdistuva hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettu uudistus toteutuu. Ainoastaan kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kunta päättää täysimääräisesti asukkaiden maksamista tyhjennysmaksuista kattaen sekä jäteastioiden kuljetuksen että jätteen käsittelyn.

91 § Kunnan jätehuoltomääräykset

Pidämme valittua sääntelyratkaisua perusteltuna esitetty kokonaisuus (ml. kunnan järjestämä jätteenkuljetus kiinteissä jätteissä) huomioiden. Ehdotettu asetuksen ja jätehuoltomääräysten yhdistelmä täydentävät toisiaan. Yhdistelmä mahdollistaa paikallisten olosuhteiden huomioon ottamisen erilliskeräysvelvoitteiden toimeenpanoa pohdittaessa.

Huomautamme, että säännöksen perusteluihin tulee kuitenkin lisätä maininta kunnan mahdollisuudesta antaa asukkaille vapaaehtoista erilliskeräystä koskevia määräyksiä velvoittavan erilliskeräyksen ohella. On tärkeää, että velvoittavien säännösten ohella jätelaila tuetaan kuntien mahdollisuuksia asukkaiden vapaaehtoisuuteen perustuvien palveluiden tason parantamiseen silloin, kun se on ympäristöllisesti kestävä ja kustannustehokasta sekä tuo lisäarvoa asukkaille.

143 § Rekisteri jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä kiinteistöllä

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi kunnan jätehuoltoviranomaisen velvollisuus merkitä pykälässä tarkoitettuun rekisteriin 41 a §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot biojätteen kiinteistöllä tapahtuvasta pienimuotoisesta käsittelystä.

Toteamme, että kyseessä on uusi tehtävä kunnan jätehuoltoviranomaiselle ja vaikuttaa myös olemassa olevien kuljetusrekisteriohjelmien päivittämistarpeeseen. Muutokselle olisi hyvä määritellä siirtymäaika, koska se edellyttää järjestelmämuutoksia ja -kehitystä. Kyseenalaistamme viranomaisia erittäin työllistävänä muutosehdotuksen perusteluihin kirjatun kohdan ”Rekisteriin merkityt henkilötiedot, jotka koskevat kiinteistöllä tapahtuvaa biojätteen käsittelyä, säilytetään kaksi vuotta käsittelyn päättymisestä ilmoittamisen jälkeen.” Kyseessä ei ole sellainen tieto, joka ei voisi olla rekisterissä viisi vuotta tietosuoja-asetuksen näkökulmasta. On myös kyseenalaista olettaa, että kiinteistö ilmoittaa aktiivisesti kompostointikäsittelyn päättäneeksi kiinteistöllään.

Omistajanvaihdostilanteeseen saattaa liittyä näitä muutoksia, mutta ne tulevat tietoon lähinnä uuden omistajan myötä.

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

Ehdotetuilla muutoksilla jäteasetukseen säädettäisiin aiempaa tarkemmat velvollisuudet yhdyskuntajätteen erilliskeräyksestä. Kiinteistökohtaista erilliskeräystä koskevat vähimmäisvaatimukset asetettaisiin mahdollisimman samantasoisina asuinkiinteistöille sekä hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätteen haltijoille. Ehdotuksen mukaan kunnan olisi järjestettävä asumisessa syntyvän pienikokoisen metallijätteen ja muun biojätteen kuin puutarha- ja puistojätteen erilliskeräys ja kierrätys sekä yhteistoiminnassa pakkausten tuottajien kanssa kuitu-, lasi-, metalli- ja muovipakkausten erilliskeräys, vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi huoneistoa, viimeistään kahden vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Lisäksi yli 10 000 asukkaan taajamassa asumisessa syntyvän biojätteen erilliskeräys olisi kuitenkin järjestettävä jokaiselta kiinteistöltä viimeistään kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Kunnan mahdollisuudesta poiketa velvoiterajoista säädettäisiin jätelain 91 §:ssä.

Näkemyksemme mukaan velvoiterajojen asettaminen sekä kotitalouksille että muille jätteenhaltijoille on tarkoituksenmukaista, ja ehdotetut erilliskeräysvelvoiterajat ovat perusteltuja kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi sillä edellytyksellä, että kunnalle jätetään laissa poikkeamismahdollisuus tarvittaessa asetukseen säädetyistä. Korostamme, että kunnille olisi hyvä myös muutetussa lainsäädännössä jättää mahdollisuus määritellä asetuksissa säädettäviä velvoitteita laajemmalle ulottuvasta, kiinteistöittäisestä pakkausjätteiden keräyksestä. Näin kaikille asukkaille annettaisiin mahdollisuus itse tukea kierrätystavoitteisiin pääsemistä.

Pidämme ehdotettuja erilliskeräysvelvoiterajoja yhdistettynä kunnan poikkeamismahdollisuuteen perusteltuna. Pidämme erittäin tärkeänä velvoitteiden asettamista myös hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan kiinteistöille, jotta kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet eivät jää pelkästään asukkaiden kustannettavaksi. Asumisessa syntyvien jätteiden erilliskeräyksen tehostamisen lisäksi yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteeseen vaikuttaa merkittävästi myös elinkeinoelämän toimijoilta erilliskerätyt jätelajit sekä muut elinkeinoelämän vastuulla olevat, kiertotalouden toteutumista edistävät toimenpiteet.

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

Katsomme, että vaikutusten arvioinnissa esitetyt tulokset ovat hyvin johdonmukaisia ehdotettuihin säännöksiin nähden. Varsinkin tausta-aineistona olleet vaikutusarvioinnin raportit ovat huolellisesti

laadittuja ja tarjoavat sekä faktatietoa että perusteltuja arvioita ehdotuksen vaikutuksista. Vaikutusten arviointi perustuu lainvalmistelussa ja työryhmätyössä tehtyihin arvioihin sekä selvityksiin ja katsomme, että ehdotettu sääntelykokonaisuus vastaa sitä, mitä vaikutusten arvioinnista saatujen tulosten perusteella tulisi ottaa huomioon.

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

-

Heikkonen Vesa
Rosk´n Roll Oy Ab